

रोड गाउँपालिका रोड राजपत्र

खण्ड: ३

संख्या: ५

प्रकाशित मिति: २०७६/०८/३०

भाग-२

कृषि यान्त्रिकरण अनुदान परिचालन कार्यविधि, २०७६

कृषि यान्त्रिकरण अनुदान परिचालन सम्बन्धमा रोड गाउँ कार्यपालिकाले तल लेखिए बमोजिमको कार्यविधि बनाएको हुनाले सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशित गरिएको छ ।

रोड गाउँपालिका
कृषि यान्त्रिकरण अनुदान परिचालन कार्यविधि, २०७६

कार्यपालिकाबाट स्वीकृत मिति: २०७६/०८/२७

प्रस्तावना:- रोड गाउँपालिकाका कृषि उद्यमी तथा व्यवसायिक कृषकलाई अनुदानको माध्यमबाट कृषियन्त्र उपलब्ध गराई कृषि कर्मलाई आधुनिकीकरण गर्दै जनताको जीवनस्तरमा सुधार ल्याउन र खेती प्रणालीलाई व्यवस्थित तथा पारदर्शी बनाउन वाञ्छनीय भएकोले,

रोड गाउँपालिकाले यो कार्यविधि बनाई लागू गरेको छ ।

परिच्छेद-१

प्रारम्भिक

१. **संक्षिप्त नाम प्रारम्भ:-** (१) यस कार्यविधिको नाम “कृषि यान्त्रिकरण अनुदान परिचालन कार्यविधि, २०७६” रहेको छ ।
(२) यो कार्यविधि गाउँ कार्यपालिकाबाट स्वीकृत भएको मितिदेखि लागू हुनेछ ।
२. **परिभाषा:-** विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा:
- क) “कार्यपालिका” भन्नाले रोड गाउँपालिकाको कार्यपालिकालाई बुझ्नु पर्छ ।
  - ख) “शाखा” भन्नाले रोड गाउँपालिकाको आर्थिक विकास शाखालाई बुझ्नु पर्छ ।
  - ग) “सेवा केन्द्र” भन्नाले रोड गाउँपालिकाको आर्थिक विकास शाखा अर्न्तगत रहेको कृषिसेवा केन्द्रलाई बुझ्नु पर्छ ।
  - घ) “वडा कार्यालय” भन्नाले रोड गाउँपालिकाको वडा कार्यालयलाई बुझ्नु पर्छ ।
  - ङ) “मुल्याङ्कन समिति” भन्नाले यस कार्यविधिको बुदा नं. ४ बमोजिम गठित मुल्याङ्कन समितिलाई बुझ्नु पर्छ ।
  - च) “समूह/सहकारी” भन्नाले रोड गाउँपालिकामा दर्ता तथा नवीकरण भएका कृषि समूह तथा सहकारीलाई बुझ्नु पर्छ ।
  - छ) “उद्यमी/व्यवसायी” भन्नाले करदाता सेवा कार्यालयमा व्यवसाय दर्ता तथा नवीकरण गरेका कृषि फार्म तथा व्यवसायिक कृषकलाई बुझ्नु पर्छ ।
  - ज) “कृषियन्त्र” भन्नाले आधुनिक खेती गर्नको लागि प्रयोग हुने मिनीटिलर तथा सुधारिएको मेशिन, औजार तथा उपकरण समेतलाई जनाउनेछ ।

परिच्छेद-२

प्रस्ताव आव्हान र मूल्याङ्कन सम्बन्धी व्यवस्था

३. **प्रस्ताव आव्हान:-** (१) यस कार्यविधि बमोजिम यान्त्रिकरण अनुदान वितरण गर्नको लागि गाउँपालिकाले इच्छुक उद्यमीबाट यान्त्रिकरण मागको प्रस्ताव पेश गर्न स्थानीय रेडियो, पत्रपत्रिका समेतबाट ३० दिनको समय दिई सार्वजनिक सूचना गर्नेछ। गाउँपालिकाले यस्तो सूचना वेवसाइटमा राख्ने व्यवस्था मिलाउनुको साथै सम्पूर्ण वडा कार्यालयमा समेत टाँस गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ।
- (२) यस कार्यविधि अनुरूप यान्त्रिकरण अनुदान प्राप्त गर्न चाहने उद्यमी/समूह/सहकारी संस्थाहरूले तोकिएको मितिभित्र गाउँपालिकामा आफूलाई आवश्यक यान्त्रिकरण अनुदानको विवरण सहित अनुसुची-१ को ढाँचामा प्रस्ताव पेश गर्नु पर्नेछ।
- (३) उद्यमी/समूह/सहकारी संस्थाहरूले कार्यालयमा पेश गर्ने प्रस्तावको साथमा सम्बन्धित वडा कार्यालयको सिफारिश, व्यवसाय दर्ता/नवीकरण प्रमाण-पत्र, PAN/VAT दर्ता प्रमाण-पत्र, करचुक्ता प्रमाण-पत्र व्यवसायिक योजना, अनुभव र तालीमको प्रमाण-पत्रको प्रतिलिपि समेत संलग्न गरी पेश गर्नु पर्नेछ।
४. **प्रस्ताव मूल्याङ्कन समिति:-** (१) यस कार्यविधि बमोजिम कृषि यान्त्रिकरण अनुदान हस्तान्तरणको लागि प्राप्त प्रस्तावहरू छनौट गर्नको देहाय बमोजिमको एक प्रस्ताव मूल्याङ्कन समिति रहनेछ।
क) गाउँपालिका उपाध्यक्ष	-संयोजक
ख) आर्थिक विकास विषयगत समितिका संयोजक	-सदस्य
ग) कृषि सेवा केन्द्र प्रमुख	-सदस्य-सचिव
- (२) मूल्याङ्कन समितिको बैठक आवश्यकता अनुसार बस्नेछ।
- (३) मूल्याङ्कन समितिको बैठकमा आवश्यकता अनुसार विषयविज्ञलाई आमन्त्रण गर्न सकिनेछ।
- (४) प्रस्ताव मूल्याङ्कन गर्दा मूल्याङ्कन समितिले अनुसुची-२ बमोजिमका मूल्याङ्कनका आधारहरू बमोजिम गर्नुपर्नेछ।
- (५) मूल्याङ्कन समितिले प्राप्त प्रस्तावहरू मूल्याङ्कन गरी क्रमशः बढी अडक प्राप्त गर्ने प्रस्तावहरू स्वीकृत गर्नु पर्नेछ।
- (६) मूल्याङ्कन समितिले प्राप्त प्रस्तावहरू मूल्याङ्कनका सिलसिलामा आवश्यकता अनुसार अनुगमन निरीक्षण गराई प्रतिवेदन लिन सक्नेछ।

परिच्छेद-३

यान्त्रिकरण अनुदान हस्तान्तरण सम्बन्धी प्रक्रिया एवं शर्तहरू

५. **यान्त्रिकरण अनुदान हस्तान्तरणमा प्राथमिकता दिइने:-** (१) यान्त्रिकरण अनुदान हस्तान्तरण गर्दा देहाय बमोजिमका कृषक/समूह/सहकारी संस्थालाई प्राथमिकता दिइनेछ।
- कृषि सम्बन्धी तालीम प्राप्त गरी उद्योग व्यवसाय संचालन गरेको।
  - कृषि समूह/सहकारी/निजी फार्म दर्ता गरी संचालन गरेको।
  - स्वदेशी श्रम, शिप तथा स्थानीय कच्चा पदार्थको उपयोग गरी स्थापना एवं संचालन भएका कृषि उद्योग तथा व्यवसाय भएको कृषक।
  - महिला, दलित, लोपोन्मुख, अपाङ्ग, आर्थिक एवं सामाजिक दृष्टिले पछाडी परेको कृषक।
  - वातावरणमैत्री कृषि उद्योग व्यवसाय संचालन गरेको कृषक।
  - खाद्यान्न बाली, तरकारी बाली, फलफूल बालीका लागि न्यूनतम १० रोपनी जग्गा भएका समूह/सहकारी संस्था/निजी फार्म।

- ६. यान्त्रिकरण अनुदान हस्तान्तरण सम्बन्धी प्रक्रिया:-** (१) कार्यक्रम संचालनार्थ गाउँपालिकाको तर्फबाट प्रत्येक आर्थिक वर्षमा विनियोजित हुने रकमको परिधिभित्र रही आवेदन साथ संलग्न प्रस्ताव अनुसार कृषकको क्षमता र यान्त्रिकरण अनुदान हस्तान्तरण कार्यक्रमबाट प्राप्त हुने उपलब्धी र प्रभावका आधारमा मूल्याङ्कन समितिले सिफारिश गरे बमोजिमको यान्त्रिकरण अनुदान प्रचलित आर्थिक कार्यविधि सम्बन्धी कानूनको अधीनमा रही यसै कार्यविधि बमोजिमको मापदण्ड पुगेको कृषकसंग सम्झौता गरी यान्त्रिकरण अनुदान हस्तान्तरण गरिनेछ ।
- (२) कृषकको आवश्यकता र कृषि व्यवसायबाट हुने रोजगारीका आधारमा लागत अनुमानको बढीमा ८०% (असी प्रतिशत) सम्मको अनुदान उपलब्ध गराईनेछ । उपलब्ध गराईने यान्त्रिकरण अनुदानको कुल लागतको कम्तीमा २०% (बीसप्रतिशत) रकम कृषकले व्यहोर्नु पर्नेछ ।
- (३) अनुदान कार्यक्रमको लागि छनौट भएका कृषकबाट संझौता हुनुपूर्व जम्मा हुनुपर्ने लागत सहभागिता बापतको रकम गाउँपालिकाको खातामा नगदै जम्मा गरी भौचर पेश गर्नु पर्नेछ ।
- (४) यस कार्यक्रम अन्तर्गत उपलब्ध गराईने प्रविधिको आपूर्ति र वितरण सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ बमोजिम गरिनेछ ।

७. यान्त्रिकरण अनुदान कार्यक्रम अन्तर्गत हस्तान्तरण गरिने कृषि औजार तथा उपकरणहरू:

क्र. सं.	कृषि औजार तथा उपकरणको नाम	सामाग्रीको क्षमता	गा.पा.बाट दिइने अनुदान रकम (अधिकतम)	कृषकको लागत सहभागिता (न्यूनतम)
१	मिनि टिलर	९ एच.पी.सम्म	८० प्रतिशत	२० प्रतिशत
२	पल्पर मेशिन		८० प्रतिशत	२० प्रतिशत
३	सिड ड्रिलर		८० प्रतिशत	२० प्रतिशत
४	ब्रस कटर		८० प्रतिशत	२० प्रतिशत
५	मल्टी कप थ्रेसर		८० प्रतिशत	२० प्रतिशत
६	पावर स्प्रेयर		८० प्रतिशत	२० प्रतिशत
७	पि.एच.मिटर		८० प्रतिशत	२० प्रतिशत
८	डिप टिलिङ ब्लेड		८० प्रतिशत	२० प्रतिशत
९	मेज हार्भेष्टर		८० प्रतिशत	२० प्रतिशत
१०	लेजर ल्याण्ड लेभलर		८० प्रतिशत	२० प्रतिशत
११.	एन्टी स्वीड ट्रिबल		८० प्रतिशत	२० प्रतिशत
१२	टि हार्भेष्टर		८० प्रतिशत	२० प्रतिशत
१३	पावर टिलर विथ कल्टीभेटर	२० एच पी	५० प्रतिशत	५० प्रतिशत
१४	मेज प्लान्टर		८० प्रतिशत	२० प्रतिशत
१५	धान थ्रेसर		८० प्रतिशत	२० प्रतिशत

द. अनुदान हस्तान्तरणका शर्तहरू:

- (१) कृषकहरूले प्राप्त यान्त्रिकरण अनुदानको उचित सदुपयोग गर्नुपर्नेछ ।
- (२) अनुदान प्राप्त गरेको मितिले ५ वर्षसम्म अरुलाई हस्तान्तरण गर्न पाईने छैन, सो भन्दा अगावै हस्तान्तरण वा बिक्री वितरण गरेमा वा सम्झौता बमोजिम अनुदानको उपयोग नगर्ने कृषकलाई प्रचलित कानून बमोजिम कारवाही गरी सरकारी बाँकी सरह असुल उपर गरिने र त्यस्ता कृषकलाई यस कार्यक्रमबाट बञ्चित गरिनेछ ।
- (३) कुनै कृषकले अनुदानको पूर्ण सदुपयोग गरी व्यवसायमा उन्नति गर्नुको साथै स्थानीयस्तरमा रोजगारी सिर्जना गरी समुदायलाई उल्लेखनीय योगदान पुर्याएमा त्यस्ता कृषकलाई पुनः अनुदान उपलब्ध गराउन सकिनेछ ।
- (५) यान्त्रिकरण अनुदान अनुसुची-३ को ढाँचामा सम्झौता गराई हस्तान्तरण गर्नु पर्नेछ ।

परिच्छेद-४

अनुगमन, निरीक्षण तथा मूल्याङ्कन सम्बन्धी व्यवस्था

९. अनुगमन, निरीक्षण तथा मूल्याङ्कन:- यस कार्यविधि अनुसार उपलब्ध गराईने यान्त्रिकरण अनुदान सदुपयोग भए नभएको बारेमा कार्यालयले जुनसुकै समयमा अनुगमन तथा निरीक्षण गर्ने र मूल्यांकन गरी प्रतिवेदन दिन सक्नेछ ।

परिच्छेद-५

विविध व्यवस्था

१०. बाधा अड्काउ फुकाउने अधिकार:- यस कार्यविधिमा उल्लेखित कुनै प्रावधानमा द्विविधा उत्पन्न भएमा वा कार्यविधि कार्यान्वयनमा कुनै बाधा अड्काउ परेमा कार्यपालिकाले द्विविधा हटाउन वा बाधा अड्काउ फुकाउन सक्नेछ ।
११. प्रचलित कानून बमोजिम हुने:- यस कार्यविधिमा उल्लेखित कुनै प्रावधान प्रचलित कानूनसंग बाझिएमा बाझिएको हदसम्म अमान्य हुनेछ ।
१२. कार्यविधिमा संशोधन:- रोड गाउँ कार्यपालिकाले यस कार्यविधिमा समयानुकूल संशोधन गर्न सक्नेछ ।

अनुसूची-१

(कार्यविधिको बुदाँ नं.३ (२) संग सम्बन्धित)

यान्त्रिकरण अनुदान सहयोगको लागि कृषकले कार्यालयमा पेश गर्ने निवेदनको ढाँचा
मिति.....

श्रीमान प्रमुख प्रसाशकीय अधिकृत ज्यू,
रोड गाउँपालिका ।

बिषय: कृषि यान्त्रिकरण अनुदान उपलब्ध गराई दिनु हुन ।

महोदय,

मेरो/हाम्रो नाममा ..... कार्यालयमा दर्ता भएको दर्ता नं .....को
..... कृषि फार्म/समूह/सहकारी कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन गर्न साथै कृषिलाई
आधुनिकीकरण गर्न अति आवश्यक भएकोले कृषि यान्त्रिकरण अनुदान अर्न्तगत निम्न बमोजिमको
मेशिन/औजार/उपकरण उपलब्ध गराई दिनु हुन निवेदन दस्तुर वापत रु १००।- (एक सय)
राजस्व दाखिला गरेको बैङ्क भौचर/नगदी रसिद सहित यो निवेदन पेश गरेको छु/छौ ।

निवेदकको विवरण

१. कृषकको नाम, थर र ठेगाना   २. व्यवसाय/फार्म दर्ता नं. र मिति :
३. समूह/सहकारी को दर्ता नं. र मिति :
४. व्यवसाय/फार्ममा लगानी भएको पुँजी :
(क)स्थीर पुँजी :
(ख)चालू पुँजी :
जम्मा पुँजी
५. व्यवसाय/फार्म बाट हुने बार्षिक आमदानी रु :
६. रोजगारीको संख्या :
७. माग गरेको मेशिन/औजार/उपकरणको नाम

संलग्न कागजातहरू

व्यवसाय दर्ता/नवीकरण प्रमाणपत्र
दर्ता नं.र करचुक्ता पत्र
नेपाली नागरिकताको प्रतिलिपि
अनुभव र तालीमको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि
वडाको सिफारिश
समूहको निर्णय
व्यवसायिक योजना (स्कीम)
जग्गाधनी प्रमाण पूर्जाको प्रतिलिपि

निवेदक
नाम :
ठेगाना :
दस्तखत :
सम्पर्क नः
संस्थाको छापः

अन्य आवश्यक कागजातहरु

अनुसुची-२
(कार्यविधिको बुदाँ नं.४ (४) संग सम्बन्धित)
प्रस्ताव मूल्याङ्कनका आधारहरु

क्र.सं	मूल्याङ्कनका आधार	प्रदान गरिने अंक
१	सरकारी निकायबाट तालीम लिई कृषि व्यवसाय संचालन गरेका फार्म/समूह/सहकारी संस्था	२०
२	अन्य स्वीकृत प्राप्त संस्थाबाट तालीम लिई कृषि उद्योग तथा व्यवसाय संचालन गरेका कृषकहरु	१०
३	स्थानीय कच्चा पदार्थमा आधारित कृषि व्यवसाय संचालन गरेको भए	१०
४	कृषि व्यवसाय संचालन गरी अन्य रोजगारी सिर्जना गरेको भए	२०
५	फार्म/कृषि समूह/सहकारीले कृषि सम्बन्धी उल्लेखनीय काम गरेको भए	२०
६	महिला, दलित, लोपोन्मुख, आदिवासी जनजातिबाट संचालन गरेको कृषि व्यवसाय भए	२०

पुनश्च :

- १) उल्लेखित आधारमा मूल्याङ्कन गर्दा कम्तीमा ५० अङ्क प्राप्त गर्ने कृषकलाई मात्र छनौट गरिनेछ ।
- २) व्यवसाय दर्ता/नवीकरण, करचुक्ता प्रमाणपत्र, व्यावसायिक योजना, तालीम र अनुभवका प्रमाणपत्र पेश नगर्ने कृषकलाई मूल्याङ्कनमा समावेश गरिने छैन ।

अनुसुची-३

(कार्यविधिको बुदाँ नं.८(५)संग सम्बन्धित)

कृषि फार्म, समूह, सहकारी लाई कृषि यान्त्रिकरण अनुदान हस्तान्तरणको सम्झौता

लिखितम् इलाम जिल्ला रोड गाउँपालिका .....नं वडा .....टोल बस्ने म श्री.....ले विगत.....वर्षदेखि दर्ता नं.....दर्ता मिति.....मा कृषि फार्म/समूह/सहकारी .....कार्यालयमा दर्ता गरी यस कार्यालयको सूचना अनुसार मलाई आवश्यक पर्ने कृषि यान्त्रिकरण अनुदान माग गरेको छु । मैले यसको कार्यविधि राम्ररी बुझेको छु । मैले प्राप्त गर्ने उपकरण आफ्नो कृषि व्यवसायमा प्रयोग गर्नेछु । उक्त उपकरण आजको मितिले ५ वर्ष सम्म कसैलाई पनि बिक्री वितरण वा हस्तान्तरण गर्ने वा भाडामा दिने छैन । यो सम्झौता विपरित गरेमा कार्यालयको नियम अनुसार प्राप्त अनुदान वापतको रकम फिर्ता समेतको कारवाही व्यहोर्न राजी छु भनि यस सम्झौतामा सहीछाप गरिदिएँ ।

प्राप्त गरेको उपकरणको विवरण

सि. न.	उपकरणको नाम	परिमाण	दर	गा.पा.को अनुदान	कृषकको लागत सहभागिता	जम्मा रकम	कै

गाउँपालिकाको तर्फबाट

रोहवर

कृषकको तर्फबाट

दस्तखत

कर्मचारीको नाम:

पद :

मिति:

छाप :

दस्तखत

अध्यक्षको नाम :

पद :

मिति :

दस्तखत

कृषकको नाम :

पद :

मिति :

संस्थाको छाप :

आज्ञाले,

डिक प्रसाद दाहाल

रोड गाउँपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत